

**Examenul de bacalaureat național 2019**

**Proba E. c)**

**Istorie**

**MODEL**

*Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.*

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

**SUBIECTUL I**

**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

**A.** „Ultimul război pe care l-a purtat Iancu de Hunedoara cu Imperiul Otoman a fost la Belgrad, în 1456. Stăpânirea acestei cetăți însemna, de fapt, drum liber spre șesul din față; nu degeaba i se spunea doar „cheia regatului Ungariei”, așa după cum Chilia și Cetatea Albă erau „cheile” Moldovei. De aceea Mahomed al II-lea se hotărî să o cucerească. În fruntea unei armate uriașe [...] el sosi la începutul lunii iulie în fața cetății. Iancu, la rândul lui, luase măsurile convenite de apărare. Întărise garnizoana Belgradului [...] și o aprovizionase cu cele necesare – muniții și alimente [...]. Asediul a început în ziua de 5; în ziua de 14 avu loc lupta navală de la Salankemen în care turcii au fost învinși; îndată după aceea sosi la Belgrad și Iancu, a cărui armată cuprindea și un corp de cruciați. Asaltul general se produse în după-amiaza zilei de 21 iulie. Turcii reușesc în cele din urmă să pătrundă în oraș; [dar] un contraatac viguros îi silește să se retragă. A doua zi, are loc o nouă luptă la marginea orașului. Pentru că sunt izbiți în plin de artileria lui Iancu [...] și atacați cu furie de cavalerie, precum și de cruciați [...], turcii sunt cuprinși de panică și se retrag în dezordine. [...] Vestea că Belgradul nu putuse fi luat și că Mahomed al II-lea [...] a trebuit să fugă rănit, produse o extraordinară bucurie în toată Europa.” (C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

**B.** „Apelul papei Clement al VIII-lea către monarhii „creștini”, să se unească într-o ligă „sfântă” împotriva Imperiului Otoman, primise unele răspunsuri favorabile din Spania, din ducatele italiene Mantova, Toscana și Ferrara, din câteva state germane și de la împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg [...]. Țările Române, în hotar cu Imperiul Otoman și cu forțe armate proprii, prezentau o deosebită însemnătate. Diplomația habsburgică [...] încheie tratate cu Aron Vodă al Moldovei și cu Sigismund Bathory, principele Transilvaniei. Mihai Viteazul, fără să mai aștepte propuneri, are inițiativa diplomatică și politică, hotărând cu amintiții conducători «ca să fie nedespărțiți unii cu alții» și să înceapă împreună acțiunea. [...] Atacurile oștilor muntene din toamna și iarna 1594-1595, pe linia Dunării [...], înfrângerea tătarilor la Putineiu, Stănești și Șerpătești, primele succese ale românilor moldoveni la Babadag, Măcin, Ismail [...], Tighina, însemnau o întreită lovitură - [pentru otomani] - de ordin politic, militar și economic [...]. Reacția Porții: decide înlăturarea lui Mihai Viteazul și transformarea Țării Românești în pašalâc. Pentru a doua oară în secolul al XVI-lea, existența statului muntean este pusă în cumpănă.” (C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o cetate precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B** o informație referitoare la Liga Sfântă. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii obțin victoria în luptele desfășurate împotriva tătarilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XV-lea - al XVI-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare în care sunt implicați românii în secolul al XIV-lea. **4 puncte**

## **SUBIECTUL al II-lea**

**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituția din 1866 este cea dintâi Constituție românească întocmită de reprezentanții legitimi ai națiunii române. [...] Această Constituție introduce trei principii: principiul suveranității naționale potrivit căruia toate puterile emană de la națiune, principiul guvernării reprezentative, după care națiunea nu poate governa decât prin delegați și principiul separării puterilor în stat, în legislativă, executivă și judecătorească, ai căror titulari sunt independenți unii de alții. [...] [Domnul] [...] se bucura de două privilegii monarhice: irevocabilitatea și inviolabilitatea. [...]

[Domnul] [...] putea să revoce miniștri, să provoace demisia guvernului, să nu sancționeze o lege, să hotărască prorogarea\* sau dizolvarea parlamentului, să acorde amnistii. [...]

Nu întâmplător el era străin. Și nu întâmplător dintr-o familie domnitoare din Europa (în cazul viitorului rege Carol I din familia Hohenzollern-Sigmaringen ce se afla pe tronul Germaniei). Era una dintre doleanțele cele mai însemnate ale Divanurilor ad-hoc din 1857. Românii voiau să consolideze statul lor amenințat cu dezmembrarea de imperiile vecine. Ei sperau că un principe străin, dintr-o casă domnitoare din Apus, prin prestigiul ei și, de ce nu, prin sprijinul familiei din care venea le va putea fi de folos în redobândirea independenței și păstrarea ei. [...] Și mai era un rost al aducerii unui principe străin: oprirea rivalităților pământene pentru domnie. În această idee, a asigurării unei stabilități politice, Constituția de la 1866 introduce principiul eredității în desemnarea monarhului (până atunci domnia fusese electivă, preferându-se, pe cât a fost cu putință, aceia care aveau legături de rudenie cu fostul domn).” (I. Mamina, I. Bulei, *Guverne și guvernați*)

\* amânarea ședințelor unei adunări legislative pentru un anumit timp

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală a statului român, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul statului român și o atribuție a acestuia la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la „națiune”. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la motivele instaurării dinastiei străine în spațiul românesc, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România se implică în relațiile internaționale în primele trei decenii după evenimentele la care se referă sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

## **SUBIECTUL al III-lea**

**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre viața politică din România postbelică, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni desfășurate în politica internă a statului român, în primul deceniu al perioadei postbelice;
- prezentarea unui fapt istoric prin care România participă la relațiile internaționale din primul deceniu al perioadei postbelice;
- precizarea unei cauze a instaurării național-comunismului în România și menționarea a două fapte istorice desfășurate de statul român în această perioadă;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a României în ultimul deceniu al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

**Notă!** Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.